Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

zo 14. januára 2021 *

„Nesplnenie povinnosti členským štátom – Článok 258 ZFEÚ – Smernica 2003/96/ES – Zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny – Články 4 a 19 – Právna úprava prijatá autonómnym regiónom členského štátu – Príspevok na nákup benzínu a plynového oleja podliehajúcich spotrebnej dani – Článok 6 písm. c) – Oslobodenie od spotrebnej dane alebo jej zníženie – Pojem ‚kompenzácia celej výšky zdaňovania alebo jeho časti' – Neexistencia dôkazu o existencii súvislosti medzi týmto príspevkom a spotrebnou daňou"

Vo veci C-63/19,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ, podaná 29. januára 2019,

Európska komisia, v zastúpení: R. Lyal a F. Tomat, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

proti

Talianskej republike, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci G. M. De Socio, avvocato dello Stato,

žalovanej,

ktorú v konaní podporuje:

Španielske kráľovstvo, v zastúpení: S. Jiménez García a J. Rodríguez de la Rúa, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastník konania,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory E. Regan, sudcovia M. Ilešič, E. Juhász (spravodajca), C. Lycourgos a I. Jarukaitis,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 16. júla 2020,

* Jazyk konania: taliančina.

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Európska komisia svojou žalobou navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Talianska republika si tým, že uplatňovala zníženie sadzieb spotrebnej dane stanovené regionálnymi právnymi predpismi, ktoré prijal Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia (Autonómny región Friuli-Venezia Giulia, Taliansko, ďalej len „región“), z benzínu a plynového oleja, ktoré sa používajú ako motorové palivá, v rámci predaja týchto výrobkov obyvateľom tohto regiónu, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článkov 4 a 19 smernice Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (Ú. v. EÚ L 283, 2003, s. 51; Mim. vyd. 09/001, s. 405).

Právny rámec

Právo Únie

2 Odôvodnenia 2 až 5, 9 a 24 smernice 2003/96 znejú takto:

„(2) neexistencia ustanovení spoločenstva, ktoré by ukladali minimálne sadzby zdanenia na elektrinu a energetické výrobky iné, ako sú minerálne oleje, môže negatívne ovplyvniť náležité fungovanie vnútorného trhu,

(3) náležité fungovanie vnútorného trhu a dosiahnutie cieľov ostatných politík spoločenstva si vyžaduje stanovenie minimálnych úrovní zdaňovania na úrovni spoločenstva pre väčšinu energetických výrobkov, vrátane elektriny, zemného plynu a uhlia,

(4) značné rozdiely vo vnútroštátnych úrovniach energetickej dane uplatňovanej členskými štátmi by sa mohli ukázať ako škodlivé pre náležité fungovanie vnútorného trhu,

(5) stanovenie primeraných minimálnych úrovní zdaňovania môže umožniť zníženie rozdielov vo vnútroštátnych úrovniach zdaňovania,

…

(9) členským štátom by sa mala poskytnúť pružnosť potrebná na vymedzenie a vykonávanie politík prispôsobených ich vnútroštátnym podmienkam,

…

(24) členským štátom by sa malo dovoliť uplatňovať určité iné oslobodenia od daní alebo daňové úľavy tam, kde to nebude poškodzovať náležité fungovanie vnútorného trhu a nebude to mať za následok deformácie hospodárskej súťaže.“

3 Článok 4 tejto smernice stanovuje:

„1. Úrovne zdaňovania, ktoré členské štáty uplatňujú na energetické výroby a elektrinu vymenované v článku 2 nemôžu byť nižšie ako minimálne úrovne zdaňovania predpísané touto smernicou.

2. Na účely tejto smernice je ‚úroveň zdaňovania‘ celková záťaž uložená ohľadom všetkých nepriamych daní (okrem [dane z pridanej hodnoty (DPH)]) vypočítavaná priamo alebo nepriamo z množstva energetických výrobkov a elektriny v čase uvoľnenia na spotrebu.“

4 Článok 5 uvedenej smernice stanovuje:

„Za podmienky, že odstupňované úrovne zdaňovania dodržiavajú minimálne úrovne zdaňovania predpísané touto smernicou a sú zlučiteľné s právom spoločenstva, môžu ich členské štáty pod daňovým dohľadom uplatňovať v týchto prípadoch:

– keď sú odstupňované sadzby priamo spojené s kvalitou výrobku,

– keď odstupňované sadzby závisia od množstevných úrovní spotreby elektriny a energetických výrobkov používaných na vykurovacie účely,

– na tieto účely: miestna preprava cestujúcich (vrátane taxíkov), zber odpadu, ozbrojené sily a verejná správa, invalidné osoby, sanitky,

– medzi používaním energetických výrobkov a elektriny uvedených v článkoch 9 a 10 na podnikateľské a nepodnikateľské účely.“

5 Článok 6 tej istej smernice znie takto:

„Členské štáty môžu slobodne zavádzať oslobodenie od daní alebo daňové úľavy v úrovni zdaňovania predpísanej touto smernicou buď:

a) priamo,

b) prostredníctvom odstupňovanej sadzby,

alebo

c) kompenzáciou celej výšky zdaňovania alebo jeho časti.“

6 Článok 7 ods. 2 a 4 smernice 2003/96 stanovuje:

„2. Členské štáty môžu rozlišovať medzi komerčným a nekomerčným používaním plynového oleja používaného ako pohonná hmota za podmienky, že sa dodržia minimálne úrovne spoločenstva a sadzba pre plynový olej používaný ako pohonná hmota na komerčné účely nebude nižšia ako vnútroštátna úroveň zdaňovania platná 1. januára 2003, napriek akýmkoľvek odchýlkam pre toto používanie stanoveným v tejto smernici.

…

4. Napriek odseku 2, členské štáty, ktoré zavádzajú systém poplatkov za používanie ciest pre motorové vozidlá alebo prívesové súpravy určené výlučne na prepravu tovarov po ceste, môžu uplatňovať zníženú sadzbu na plynový olej používaný takýmito vozidlami…“

7 Podľa článkov 15 až 17 tejto smernice môžu členské štáty tiež v nimi upravených prípadoch uplatňovať oslobodenia od daní alebo daňové úľavy v úrovniach zdaňovania.

8 V súlade s článkom 18 ods. 1 uvedenej smernice odchylne od ustanovení tejto smernice je členským štátom povolené ďalej uplatňovať zníženia úrovní zdanenia alebo oslobodenia stanovené v jej prílohe II. Po prechádzajúcom preskúmaní Radou Európskej únie na základe návrhu Komisie toto povolenie uplynie 31. decembra 2006 alebo dátumom určeným v prílohe II tej istej smernice.

9 Článok 19 smernice 2003/96 stanovuje:

„1. Okrem ustanovení stanovených v predchádzajúcich článkoch, najmä v článkoch 5, a 15 a 17, Rada môže na návrh Komisie ktorémukoľvek členskému štátu jednomyseľne povoliť zavedenie ďalších oslobodení od dane alebo daňových úľav z osobitných politických dôvodov.

Členský štát, ktorý si želá zaviesť takéto opatrenie, informuje o ňom Komisiu a tiež Komisii poskytuje všetky dôležité a potrebné informácie.

Komisia preskúma žiadosť pri zohľadnení *inter alia* náležitého fungovania vnútorného trhu, zabezpečenia spravodlivej hospodárskej súťaže a politík spoločenstva v oblasti zdravia, životného prostredia a dopravy.

Do troch mesiacov od doručenia všetkých dôležitých a potrebných informácií Komisia buď predloží návrh na povolenie takéhoto opatrenia Radou alebo informuje Radu o dôvodoch, prečo povolenie takéhoto opatrenia nenavrhla.

2. Povolenia uvedené v odseku 1 sa poskytujú na obdobie maximálne 6 rokov, s možnosťou predĺženia v súlade s postupom stanoveným v odseku 1.

3. Ak Komisia usúdi, že oslobodenia od daní alebo daňové úľavy ustanovené v odseku 1 nie sú ďalej udržateľné, najmä v zmysle spravodlivej hospodárskej súťaže alebo narušenia fungovania vnútorného trhu, alebo v zmysle politiky spoločenstva v oblastiach zdravia, ochrany životného prostredia, energie a dopravy, predloží Rade príslušné návrhy. Rada prijme jednomyseľne rozhodnutie o týchto návrhoch.“

10 Príloha II smernice 2003/96, nazvaná „Daňové úľavy a oslobodenia od takýchto daní uvedené v článku 18 ods. 1“, stanovovala v prospech Talianskej republiky súbor daňových úľav v úrovniach zdaňovania, medzi ktorými sa nachádzalo „zníženie sadzby spotrebnej dane z benzínu spotrebovaného v oblasti Friuli-Venezia Giulia za podmienky, že sadzby sú v súlade s povinnosťami stanovenými v tejto smernici a najmä minimálnymi sadzbami spotrebnej dane“.

Talianske právo

11 V súlade s článkom 5 bodom 3 Statuto speciale della Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia (osobitný štatút autonómneho regiónu Friuli-Venezia Giulia), prijatým prostredníctvom legge costituzionale (ústavný zákon) z 31. januára 1963 (GURI č. 29, 1. február 1963, s. 554), v znení uplatniteľnom na predmetný spor, má tento región zákonodarnú právomoc, pokiaľ ide o zavedenie regionálnych poplatkov uvedených v článku 51 tohto štatútu.

12 Podľa článku 49 bodu 7a tohto štatútu tomuto regiónu pripadá 29,75 % príjmov zo spotrebnej dane z benzínu a 30,34 % príjmov zo spotrebnej dane z plynového oleja, ktoré boli spotrebované v tomto regióne na prepravné účely a vybraté na jeho území.

13 Článok 51 štvrtý odsek písm. a) toho istého štatútu stanovuje, že bez toho, aby boli dotknuté predpisy Únie týkajúce sa štátnej pomoci, región môže v prípadoch, keď štát stanoví takú možnosť pre predmetné daňové príjmy, zmeniť daňové sadzby buď tak, že ich zníži alebo ich zvýši, pričom však neprekročí maximálnu úroveň zdaňovania stanovenú celoštátnymi právnymi predpismi, ako aj stanoviť oslobodenia od dane alebo zaviesť daňové odpočty a zníženia základu dane.

14 Legge regionale n. 14, norme per il sostegno all'acquisto dei carburanti per autotrazione ai privati cittadini residenti in Regione e di promozione per la mobilità individuale ecologica e il suo sviluppo (regionálny zákon č. 14, ktorým sa stanovujú pravidlá týkajúce sa podpory nákupu motorových palív na prepravné účely pre jednotlivcov, ktorí majú bydlisko v regióne, a podpory ekologickej mobility

jednotlivcov a jej rozvoja) z 11. augusta 2010 (*Bollettino ufficiale della Regione autonoma Friuli Venezia Giulia* č. 19, 13. august 2010) v znení uplatniteľnom na predmetný spor (ďalej len „regionálny zákon č. 14/2010“) v článku 1, nazvanom „Ciele“, odseku 1 stanovuje:

„[Región] v reakcii na vážnu konjunkturálnu krízu týmto zákonom stanovuje ďalšie mimoriadne opatrenia, ktorých cieľom je podporiť cestnú mobilitu, ako aj obmedziť znečistenie životného prostredia. Najmä:

a) stanovuje opatrenia na podporu nákupu motorových palív pre cestnú prepravu jednotlivcov;

b) stanovuje opatrenia na podporu používania motorov, ktoré sú čiastočne alebo úplne nezávislé od motorových palív v cestnej premávke;

c) podporuje výskum a vývoj technológií zameraných na výrobu motorov, ktoré sú čiastočne alebo úplne nezávislé od motorových palív;

d) podporuje rozšírenie siete na distribúciu motorových palív s nízkym vplyvom na životné prostredie.“

15 Podľa článku 2 regionálneho zákona č. 14/2010, nazvaného „Definície“:

„1. Na účely tohto zákona:

a) ‚príjemcovia‘:
1. sú fyzické osoby, ktoré majú bydlisko v regióne a sú vlastníkmi alebo spoluvlastníkmi dopravných prostriedkov, ktoré zakladajú nárok na príspevok na nákup motorových palív na prepravné účely, konkrétne motorové palivá, ktoré sa načerpávajú do vozidiel a motocyklov, alebo osoby, ktoré majú užívacie právo k týmto dopravných prostriedkom alebo ich majú prenajaté v rámci finančného nájmu alebo lízingu,

…

b) ‚dopravné prostriedky‘ sú automobily a motocykle zapísané vo verejných registroch vozidiel regiónu, vrátane dopravných prostriedkov prenajatých v rámci finančného nájmu alebo lízingu, pokiaľ patria príjemcom;

c) ‚identifikátory‘ sú karty, ktoré majú technické vlastnosti uvedené v bode 1 prílohy A;

…

f) ‚POS‘ sú normalizované prístroje, ktoré majú technické vlastnosti uvedené v bode 2 prílohy A.“

16 Článok 3 tohto regionálneho zákona, nazvaný „Systém príspevku na nákup motorových palív“, stanovuje:

„1. Regionálny správny orgán je oprávnený vyplácať príspevky na nákup motorového paliva na prepravné účely, ktorý uskutočnia osoby, ktoré sú príjemcami, z každého jednotlivého načerpania motorového paliva na základe kúpeného množstva.

2. Príspevok na nákup benzínu je stanovený na 12 centov na liter a príspevok na nákup plynového oleja je stanovený na 8 centov na liter.

3. Suma príspevku na nákup benzínu uvedená v odseku 2 sa zvýši o 7 centov na liter a suma príspevku na nákup plynového oleja uvedená v odseku 2 sa zvýši o 4 centy na liter v prípade príjemcov, ktorí majú bydlisko v obciach nachádzajúcich sa v horskej alebo polohorskej oblasti, ktoré sú označené ako znevýhodnené alebo čiastočne znevýhodnené v smernici Rady 75/273/EHS z 28. apríla 1975 o zozname Spoločenstva týkajúcom sa znevýhodnených poľnohospodárskych oblastí v zmysle smernice 75/268/EHS (Taliansko) [*neoficiálny preklad*] [(Ú. v. ES L 128, 1975, s. 72)], a v obciach uvedených v [rôznych rozhodnutiach Komisie týkajúcich sa regionálnej pomoci].

4. Z dôvodov súvisiacich s momentálnou hospodárskou situáciou alebo na základe regionálnych rozpočtových požiadaviek a po porade s príslušnou komisiou výkonného orgánu sa príspevky uvedené v odseku 2 a úroveň zvýšenia uvedená v odseku 3 môžu rozhodnutím Giunta regionale [del Friuli-Venezia Giulia (regionálna rada Friuli-Venezia Giulia, Taliansko)] upraviť v medziach odchýlky 10 centov, resp. 8 centov na liter samostatne pre benzín a plynový olej najviac na obdobie troch mesiacov, ktoré možno predĺžiť. Rozhodnutie sa uverejní v *Bollettino ufficiale della Regione autonoma Friuli Venezia Giulia*.

4a. Bez toho, aby bola dotknutá celková vyváženosť rozpočtu, regionálna rada môže v reakcii na mimoriadnu hospodársku situáciu rozhodnutím, ktoré bude platiť najneskôr do 30. septembra 2012, zvýšiť príspevky uvedené v odseku 3 najviac o 10 centov na liter.

5. Príjemcovia majú nárok na príspevky uvedené v odseku 2 za každé načerpanie vykonané elektronickými formami stanovenými týmto zákonom na všetkých predajných miestach, ktoré sa nachádzajú na území regiónu.

5a. Dohodami uvedenými v článku 8 ods. 5 možno vymedziť podmienky, za ktorých sa kompenzácia vypláca príjemcom v prípade, ak sa načerpanie vykoná mimo územia regiónu.

6. Príspevok sa neposkytuje za jednotlivé načerpanie motorového paliva, ak je celková suma zvýhodnenia nižšia než 1 euro.

7. Príspevky uvedené v tomto článku sa zvýšia o 5 centov na liter, ak je motorové vozidlo, do ktorého sa načerpá palivo, vybavené aspoň jedným motorom s nulovými emisiami kombinovaným alebo koordinovaným s benzínovým alebo naftovým motorom.

8. S účinnosťou od 1. januára 2015 sa príspevky uvedené v odseku 2 znížia o 50 % v prípade iných motorových vozidiel než tých, ktoré sú uvedené v odseku 7 a schválené podľa ekologickej normy Euro 4 alebo nižšej ekologickej normy.

9. Príspevky uvedené v odseku 2 sa neposkytujú na vozidlá, ktoré boli kúpené ako nové alebo jazdené po 1. januári 2015, ak sú odlišné od tých, ktoré sú uvedené v odseku 7 a schválené podľa ekologickej normy Euro 4 alebo nižšej ekologickej normy.

9a. Ďalšie zvýhodnenia na regionálnej úrovni spojené s načerpaním motorového paliva sú nezlučiteľné s príspevkami poskytovanými na základe tohto článku.“

17 Článok 4 uvedeného regionálneho zákona, nazvaný „Požiadavky a podmienky na získanie povolenia“, v odsekoch 1 a 3 stanovuje, že povolenie na získanie zníženia ceny vydáva dotknutým osobám Camera di commercio, industria, artigianato ed agricoltura (Obchodná, priemyselná, živnostenská a poľnohospodárska komora, Taliansko, ďalej len „obchodná komora“) provincie, v ktorej má dotknutá osoba bydlisko, a že identifikátor možno použiť výlučne na načerpanie paliva do vozidla, pre ktoré bolo vydané povolenie, a môže ho použiť jedine príjemca alebo iná osoba, ktorú príjemca úradne splnomocnil na používanie tohto vozidla, pričom príjemca naďalej zodpovedá za každé zneužitie identifikátora.

18 Článok 5 toho istého regionálneho zákona, nazvaný „Forma elektronického vyplácania“, stanovuje:

„1. Na získanie príspevku na nákup motorových palív na prepravné účely v elektronickej forme príjemca predloží prevádzkovateľovi zariadení, v ktorých sa nachádzajú POS (ďalej len ‚prevádzkovatelia‘), umiestnených na území [regiónu], identifikátor týkajúci sa dopravného prostriedku, pre ktorý bol tento identifikátor vydaný.

2. Prevádzkovateľ je povinný overiť, či dopravný prostriedok, do ktorého sa načerpá palivo, je skutočne dopravným prostriedkom, ktorý zodpovedá identifikátoru. Toto overenie možno vykonať aj pomocou vizuálnych a elektronických prístrojov alebo zariadení umožňujúcich elektronicky kontrolovať zhodu vozidla, do ktorého sa načerpáva palivo, s údajmi uvedenými v použitej karte.

3. Prevádzkovateľ je povinný okamžite po načerpaní motorového paliva zistiť prostredníctvom POS dodaný objem v litroch a elektronicky ho zaznamenať a tiež odovzdať príjemcovi dokumenty, v ktorých sú spomenuté postupy a informácie uvedené v bode 3 prílohy B.

4. Príjemca musí overiť, či dodaný objem v litroch zodpovedá tomu, čo je uvedené v dokumentoch, ktoré dostal.

5. Okrem prípadu uvedeného v článku 3 ods. 5a prevádzkovateľ vyplatí príspevok, ktorý bol vypočítaný, priamo prostredníctvom príslušného zníženia ceny motorového paliva.

…“

19 Článok 6 regionálneho zákona č. 14/2010, nazvaný „Neelektronická forma vyplácania“, v odsekoch 1 a 2 stanovuje, že regionálna rada môže aktivovať neelektronickú formu vyplácania príspevkov na nákup motorových palív na prepravné účely uskutočnený príjemcami mimo územia regiónu a že v týchto prípadoch príjemca zašle žiadosť obchodnej komore, ktorá je miestne príslušná pre obec, v ktorej má bydlisko.

20 Článok 9 tohto regionálneho zákona, nazvaný „Vyplácanie príspevku“, stanovuje:

„1. Prevádzkovatelia zariadení, ktoré sú vybavené POS, sú oprávnení vyplácať príspevok na nákup motorového paliva na prepravné účely elektronicky.

2. Prevádzkovatelia nevyplatia príspevok na nákup motorového paliva, ak sa ukáže, že identifikátor predložený na tento účel bol vydaný pre iný dopravný prostriedok než ten, do ktorého sa má načerpať palivo, alebo že tento identifikátor je deaktivovaný.

3. Prevádzkovatelia sú povinní elektronicky oznámiť miestnej príslušnej obchodnej komore v ten istý deň alebo v nasledujúci pracovný deň údaje o množstve predaných motorových palív na prepravné účely.

4. Na účely oznamovania uvedeného v odseku 3 musia prevádzkovatelia zaregistrovať prostredníctvom POS údaje o celkových predaných množstvách motorového paliva na prepravné účely, ktoré vyplývajú zo záznamov na stojanoch a sú zaznamenané v registri Ufficio tecnico di finanza (UTF) [Finančný technický úrad, Taliansko].“

21 Článok 10 regionálneho zákona č. 14/2010, nazvaný „Kompenzácie spojené s príspevkami“, stanovuje:

„1. Regionálny správny orgán preplatí prevádzkovateľom príspevky na nákup motorového paliva vyplatené príjemcom spravidla raz za týždeň.

2. Kompenzácie sa vyplácajú na základe údajov uložených v počítačovej databáze bez toho, aby boli dotknuté prípady pozastavenia kompenzácie alebo vymáhania neoprávnene vyplatených príspevkov.

…“

Okolnosti predchádzajúce sporu

22 S cieľom zabrániť praktikám obyvateľov regiónu spočívajúcim v načerpaní motorového paliva do ich vozidla za výhodnejšiu cenu v Slovinsku Talianska republika požiadala v priebehu roka 1996 o výnimku na základe článku 8 ods. 4 smernice Rady 92/81/EHS z 19. októbra 1992 o harmonizácii štruktúr spotrebných daní z minerálnych olejov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 316, 1992, s. 12) na účely uplatňovania zníženej sadzby dane z motorového paliva v tomto regióne.

23 Táto výnimka bola Talianskej republike priznaná rozhodnutím Rady 96/273/ES z 22. apríla 1996, ktorým sa niektorým členským štátom povoľuje uplatňovať alebo pokračovať v uplatňovaní existujúcich znížených sadzieb spotrebnej dane alebo oslobodení od spotrebnej dane pri určitých minerálnych olejoch používaných na osobitné účely v súlade s postupom uvedeným v článku 8 ods. 4 smernice 92/81 [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 102, 1996, s. 40).

24 Talianskej republike bolo následne na základe článku 18 smernice 2003/96 dovolené ďalej uplatňovať zníženie sadzby spotrebnej dane z benzínu spotrebovaného na území regiónu až do 31. decembra 2006.

25 Talianska republika podala 17. októbra 2006 žiadosť o výnimku na základe článku 19 smernice 2003/96 pre územie regiónu.

26 Táto žiadosť bola týmto členským štátom 11. decembra 2006 vzatá späť.

Konanie pred podaním žaloby

27 Dňa 1. decembra 2008 Komisia zaslala Talianskej republike výzvu podľa článku 258 prvého odseku ZFEÚ, v ktorej jej vytýkala uplatnenie znížených sadzieb spotrebnej dane z benzínu a plynového oleja používaných ako motorové palivá v rámci predaja týchto výrobkov obyvateľom regiónu. Podľa Komisie bola právna úprava, ktorá stanovovala toto zníženie sadzieb, v rozpore s právnou úpravou Únie týkajúcou sa zdaňovania energetických výrobkov, keďže sa na ňu nevzťahovali oslobodenia od dane a daňové úľavy povolené v smernici 2003/96.

28 Komisia spochybňovala súlad systému zavedeného prostredníctvom legge n. 549, Misure di razionalizzazione della finanza pubblica (zákon č. 549 o opatreniach na racionalizáciu verejných financií) z 28. decembra 1995 (GURI č. 302, z 29. decembra 1995, s. 5) a prostredníctvom legge regionale n. 47, Disposizioni per l'attuazione della normativa nazionale in materia di riduzione del prezzo alla pompa dei carburanti per autotrazione nel territorio regionale e per l'applicazione della Carta del cittadino nei vari settori istituzionali (regionálny zákon č. 47 o ustanoveniach, ktorým sa vykonávajú vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa zníženia ceny motorových palív pre motorové vozidlá na území regiónu na čerpacej stanici a ktorými sa vykonáva Občianska charta v rôznych inštitucionálnych odvetviach) z 12. novembra 1996 (*Bollettino ufficiale della Regione autonoma Friuli Venezia Giulia* č. 33, zo 14. novembra 1996, ďalej len „regionálny zákon č. 47/96“), ktorý priznáva obyvateľom regiónu právo na zníženie ceny benzínu „na čerpacej stanici“, ako aj, od roku 2002, zníženie ceny plynového oleja, s právom Únie. Predmetný mechanizmus stanovoval, že konečným spotrebiteľom motorových palív, ktorí majú bydlisko v tomto regióne, sa poskytne zľava. Na účely vykonania tohto mechanizmu dodávatelia motorového paliva vopred zasielali prevádzkovateľom predajných miest sumy zodpovedajúce cenovým zľavám a následne žiadali región o ich kompenzáciu.

29 Podľa Komisie tento systém zliav predstavoval nezákonné zníženie spotrebnej dane vo forme jej kompenzácie. Uviedla, že po prvé príjemcom kompenzácie je osoba, ktorá je povinná platiť spotrebnú daň; po druhé existuje priama súvislosť medzi sumami spotrebnej dane, ktoré osoby povinné platiť spotrebnú daň, ktorými boli dodávatelia motorového paliva, zaplatili štátu, a sumami kompenzácie, ktoré títo dodávatelia zaplatili na účet prevádzkovateľov čerpacích staníc a po tretie cieľom tohto systému bolo odstrániť značné cenové rozdiely v porovnaní so susediacou Slovinskou republikou, ktorá v čase nadobudnutia účinnosti regionálneho zákona č. 47/96 ešte nebola členským štátom Únie.

30 Listom z 1. apríla 2009 talianske orgány odpovedali na túto výzvu a uviedli, že systém zliav zavedený regionálnym zákonom č. 47/96 nemal vplyv na daňový režim. Tieto orgány okrem toho uviedli, že systém stanovený regionálnym zákonom č. 47/96, na ktorý poukazuje Komisia, bol regionálnym zákonodarcom zmenený. V nadväznosti na tento legislatívny zásah kompenzácie priamo prijímali prevádzkovatelia čerpacích staníc s motorovými palivami a už nie dodávatelia motorového paliva.

31 Regionálny zákon č. 14/2010 stanovil nový systém (ďalej len „dotknutý systém príspevkov“) určený na zníženie konečných nákladov na motorové palivo platených konečným spotrebiteľom, spočívajúci v „príspevku na nákup“ týchto výrobkov orgánmi verejnej moci. Podľa dotknutého systému príspevkov ak benzín alebo plynový olej nakupujú na čerpacích staniciach fyzické osoby s bydliskom v regióne, vlastníci motorových vozidiel alebo motocyklov s cieľom ich použitia ako motorového paliva, týmto fyzickým osobám sa poskytne subvencia zodpovedajúca pevne stanovenej základnej sume za liter kúpeného benzínu a plynového oleja, ktorá sa líši podľa druhu motorového paliva a oblasti tohto regiónu, v ktorej má dotknutý spotrebiteľ svoje bydlisko (ďalej len „sporný príspevok“). Sporný príspevok priamo konečnému spotrebiteľovi vyplácajú prevádzkovatelia čerpacích staníc, ktorým neskôr regionálny správny orgán vráti zodpovedajúcu sumu.

32 V nadväznosti na žiadosť Komisie o vysvetlenie, ktorá bola adresovaná Talianskej republike 11. mája 2011, orgány tohto členského štátu listom z 13. júla 2011 odpovedali, že dotknutý systém príspevkov zavedený regionálnym zákonom č. 14/2010 bude účinný od 1. novembra 2011.

33 Dňa 12. apríla 2013 Komisia požiadala Taliansku republiku o ďalšie vysvetlenia spôsobov výpočtu sporného príspevku.

34 Listom zo 16. mája 2013 talianske orgány poskytli vysvetlenie týkajúce sa týchto spôsobov, ako aj rozdelenia regiónu na dve územné zóny, v rámci ktorých sa stanovili rôzne výšky príspevku.

35 Dňa 11. júla 2014 Komisia doručila Talianskej republike ďalšiu výzvu, v ktorej kritizovala dotknutý systém príspevkov z dôvodu porušenia smernice 2003/96 v rozsahu, v akom viedol k zníženiu spotrebnej dane vo forme vrátenia tejto dane, ktoré nie je uvedené v tejto smernici ani povolené Radou podľa článku 19 tejto smernice.

36 Listom zo 4. septembra 2014 talianske orgány spochybnili argumentáciu Komisie uvedenú v tejto ďalšej výzve.

37 Dňa 11. decembra 2015 Komisia zaslala Talianskej republike odôvodnené stanovisko, na ktoré Talianska republika odpovedala listom z 11. februára 2016.

38 Keďže Komisia nebola spokojná s touto odpoveďou, podala túto žalobu.

Konanie na Súdnom dvore

39 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 3. júna 2019 bolo Španielskemu kráľovstvu povolené vstúpiť do konania ako vedľajšiemu účastníkovi na podporu návrhov Talianskej republiky.

40 Z dôvodu zdravotnej krízy súvisiacej so šírením koronavírusu na návrh sudcu spravodajcu a po vypočutí generálneho advokáta Súdny dvor prijal rozhodnutie o zrušení pojednávania naplánovaného na 23. apríla 2020 a rozhodnutím z 26. marca 2020 zaslal účastníkom konania písomné otázky, na ktoré Komisia, Talianska republika, ako aj Španielske kráľovstvo písomne odpovedali.

O žalobe

Tvrdenia účastníkov konania

Argumentácia Komisie

41 Komisia poukazuje na to, že spotrebná daň je nepriamou daňou, ktorá sa vyberá zo spotreby určitých výrobkov, a že ekonomickú ťarchu vyplývajúcu z tejto dane znáša konečný spotrebiteľ. Je úplne nepochybné, že účelom systému príspevkov zavedeného regiónom je zmierniť ťarchu, ktorú znáša konečný spotrebiteľ, a to znížením zdanenia dotknutých výrobkov.

42 Dotknutý systém príspevkov totiž tým, že stanovuje, že v okamihu nadobudnutia benzínu a plynového oleja na čerpacích staniciach fyzickými osobami s bydliskom v regióne prevádzkovatelia čerpacích staníc poskytujú týmto osobám fixné zníženie ceny uplatňujúce sa na každý kúpený liter motorových palív, ktorého výška im bude neskôr vrátená regionálnym správnym orgánom, predstavuje zníženie spotrebnej dane z paliva, ktoré smernica 2003/96 nepovoľuje.

43 Komisia na podporu tejto výhrady zdôrazňuje, že smernica 2003/96 obsahuje súbor ustanovení, ktoré dovoľujú členským štátom uplatňovať daňové úľavy, oslobodenia od dane alebo rozdiely v úrovni zdaňovania uplatniteľné na určité výrobky alebo v závislosti od určitého použitia. V tejto súvislosti sa odvoláva najmä na články 5, 7 a 15 až 19 tejto smernice. Tieto daňové úľavy, oslobodenia od dane alebo rozdiely môžu členské štáty zaviesť podľa pravidiel stanovených v článku 6 uvedenej smernice.

44 Ak má členský štát v úmysle uplatňovať zníženú úroveň zdaňovania na regionálnej úrovni, mal by postupovať v súlade s článkom 19 smernice 2003/96, a teda požiadať Radu o povolenie podľa tohto ustanovenia. Bez takéhoto povolenia by zavedenie zníženia sadzieb spotrebnej dane z motorových palív pre obyvateľov regiónu predstavovalo porušenie článkov 4 a 19 tejto smernice.

45 Pokiaľ ide o kvalifikáciu dotknutého systému príspevkov ako nepovoleného zníženia sadzieb spotrebnej dane, Komisia zastáva názor, podľa ktorého ak členský štát poskytne subvenciu, ktorú právo Únie nepovoľuje, vypočítanú priamo alebo nepriamo z množstva energetického výrobku, ktorý patrí do pôsobnosti smernice 2003/96 v čase sprístupnenia na spotrebu, táto subvencia spôsobuje protiprávne zníženie daňovej záťaže spojenej s týmto energetickým výrobkom. V takom prípade uvedená subvencia podľa jej názoru úplne alebo čiastočne kompenzuje spotrebnú daň z predmetného výrobku. Pojmy použité na označenie predmetného opatrenia nie sú relevantné. Podľa jej názoru záleží len na povahe, znakoch a účinkoch tohto opatrenia.

46 Komisia uvádza, že sporný príspevok sa v danej veci poskytuje formou fixnej sumy za určité kúpené množstvo motorového paliva, čo zodpovedá spôsobu výpočtu používanému pri určovaní výšky spotrebnej dane.

47 Z rozsudku z 25. apríla 2013, Komisia/Írsko (C-55/12, neuverejnený, EU:C:2013:274), vyplýva, že v súlade s tým, čo stanovuje článok 6 písm. c) smernice 2003/96, jednou z foriem, v ktorých členské štáty môžu poskytovať oslobodenie od daní alebo daňové úľavy na úrovni zdaňovania, je „kompenzácia celej výšky zdaňovania alebo jeho časti“. Na konštatovanie existencie kompenzácie spotrebných daní v zmysle tohto ustanovenia však nie je dôležité, že osoba, ktorá je povinná platiť spotrebnú daň, nie je osobou, ktorá je príjemcom sporného príspevku.

48 Okrem toho na to, aby Komisia kvalifikovala tento systém ako „kompenzáciu spotrebnej dane“ v zmysle tohto ustanovenia, považuje konštatovanie, podľa ktorého je sporný príspevok zaplatený z verejných prostriedkov, a v danom prípade z regionálnych prostriedkov, za rozhodujúce. Kompenzácia vyplácaná z takýchto prostriedkov totiž podľa jej názoru spôsobuje neutralizáciu zdanenia výrobku.

49 V tejto súvislosti je nepodstatné, že dotknutý systém príspevkov je financovaný zo všeobecných príjmov regiónu a nie konkrétne z časti spotrebnej dane, ktorú štát prevádza po vybratí spotrebnej dane na tento región. Podľa jej názoru je tiež irelevantná aj skutočnosť, že sporný príspevok sa vypláca obyvateľom uvedeného regiónu aj za nákup motorového paliva uskutočnený mimo tohto regiónu.

50 Komisia na jednej strane tvrdí, že v minulosti už bolo Talianskej republike povolené uplatňovať zníženie sadzby spotrebnej dane z motorových palív spotrebovaných na území regiónu, a že následne 17. októbra 2006 bola predložená žiadosť o výnimku týkajúcu sa toho istého územia podľa článku 19 smernice 2003/96, ktorú tento členský štát vzal späť 11. decembra 2006. Komisia sa domnieva, že napriek zmenám, ku ktorým došlo v priebehu rokov, mal systém zliav zavedený regionálnym zákonom č. 47/96 štruktúru a účinky, ktoré boli zhruba rovnaké ako štruktúra a účinky dotknutého systému príspevkov.

51 Na druhej strane Komisia uvádza, že Rada už na základe článku 19 smernice 2003/96 povolila viaceré zníženia spotrebnej dane pre špecifické regióny alebo oblasti členského štátu. V tejto súvislosti uvádza najmä vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/1767 z 25. septembra 2017, ktorým sa Spojenému kráľovstvu v súlade s článkom 19 smernice 2003/96/ES povoľuje uplatňovať znížené úrovne zdanenia na pohonné hmoty spotrebúvané na ostrovoch Inner Hebrides a Outer Hebrides, Northern Isles, ostrovoch v ústí rieky Clyde a na súostroví Scilly (Ú. v. EÚ L 250, 2017, s. 69), ako aj vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/356 z 2. marca 2015, ktorým sa Spojenému kráľovstvu povoľuje uplatňovať v určitých zemepisných oblastiach rozlíšené úrovne zdanenia motorových palív v súlade s článkom 19 smernice 2003/96/ES (Ú. v. EÚ L 61, 2015, s. 24). Komisia tvrdí, že mechanizmus zavedený Spojeným kráľovstvom pre motorové palivá spotrebované na Hebridách a ostrovoch Firth of Clyde a Scilly je v podstate totožný s dotknutým systémom príspevkov.

52 Okrem toho, pokiaľ ide o súvislosť medzi príspevkom poskytovaným obyvateľom tohto regiónu a zložkou ceny motorového paliva, ktorá sa týka spotrebnej dane, Komisia poznamenáva, že skutočnosť, že výška spotrebnej dane a sporného príspevku sa nezhodujú, je irelevantná, keďže kompenzácia spotrebnej dane môže byť aj čiastočná. Okolnosť, že časť ceny motorového paliva, ktorú tvoria náklady na výrobu tohto paliva, je vyššia než suma sporného príspevku, je tiež irelevantná a nič nemení na tom, že vyplácanie tohto príspevku predstavuje kompenzáciu spotrebnej dane.

Argumentácia Talianskej republiky

53 Talianska republika uznáva, že „pružnosť potrebná na vymedzenie a vykonávanie politík prispôsobených ich vnútroštátnym podmienkam“, ktorá sa priznáva členským štátom podľa odôvodnenia 9 tejto smernice, neznamená, že členské štáty môžu slobodne zavádzať odlišné úrovne zdaňovania, lebo to môžu robiť len v rámci ustanovení uvedenej smernice, ktoré v tejto súvislosti stanovujú výnimky.

54 Je teda potrebné, aby cieľ sledovaný dotknutým systémom príspevkov patril medzi prípady vymenované najmä v článkoch 5, 15 a 17 smernice 2003/96. Ak ide o odlišné ciele súvisiace s „osobitnými politickými dôvodmi“, dotknutý členský štát musí v súlade s tým, čo stanovuje článok 19 tejto smernice, požiadať o povolenie Radu, ktorá môže jednomyseľne povoliť zavedenie ďalších oslobodení od dane alebo daňových úľav. Talianska republika však zdôrazňuje, že tieto obmedzenia platia len

v rozsahu, v akom chce členský štát zaviesť opatrenie spočívajúce v „oslobodení od dane alebo znížení úrovne zdaňovania“ energetických výrobkov, a preto je jasné, že na vnútroštátne opatrenie, ktoré nemá taký účinok, sa uvedené obmedzenia nevzťahujú.

55 V tejto súvislosti sa Talianska republika domnieva, že na účely posúdenia existencie alebo neexistencie nesplnenia uloženej povinnosti je kľúčovým ustanovením článok 6 písm. c) smernice 2003/96, ktorý zahŕňa do pôsobnosti tejto smernice prípady, v ktorých sa oslobodenie od daní alebo daňové úľavy v úrovni zdaňovania uskutočňujú „kompenzáciou celej výšky zdaňovania alebo jeho časti“. Podľa tohto členského štátu Komisia vykladá článok 6 písm. c) tejto smernice príliš extenzívne, keď sa domnieva, že každá forma subvencie alebo príspevku týkajúceho sa tovaru, ktorý podlieha spotrebnej dani, je kompenzáciou spotrebnej dane, a preto predstavuje obchádzanie uvedenej smernice len preto, že sa financuje z verejných prostriedkov.

56 Talianska republika zastáva názor, že o kompenzáciu celej výšky zdaňovania alebo jeho časti v zmysle článku 6 písm. c) smernice 2003/96 ide v prípade, ak daňový orgán vráti osobe povinnej platiť daň spotrebnú daň, ktorú predtým zaplatila. Tvrdí teda, že štátne alebo regionálne opatrenia, ktoré nemajú znaky vymedzené v článku 6 písm. c) tejto smernice, treba považovať za opatrenia, ktoré nepatria do pôsobnosti uvedenej smernice a spadajú pod diskrečnú právomoc členských štátov.

57 Talianska republika zastáva názor, že na rozdiel od prípadu, o ktorý išlo vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 25. apríla 2013, Komisia/Írsko (C-55/12, neuverejnený, EU:C:2013:274), a v ktorej vnútroštátna právna úprava výslovne stanovovala, že predmetom kompenzácie je zložka ceny motorového paliva, ktorú tvorí „spotrebná daň“, Súdny dvor v prejednávanej veci nemôže vychádzať z takého predpokladu. Je úlohou Komisie, aby dokázala, že sporný príspevok skutočne zodpovedá vráteniu spotrebných daní. Komisia pritom nepredložila taký dôkaz.

58 Talianska republika v tejto súvislosti spresňuje, že z rozsudku z 25. apríla 2013, Komisia/Írsko (C-55/12, neuverejnený, EU:C:2013:274), možno vyvodiť nie to, že článok 6 písm. c) smernice 2003/96 sa vzťahuje na každý prípad subvencie z verejných prostriedkov, ktorý sa týka tovaru podliehajúceho spotrebnej dani, ale skôr to, že toto ustanovenie zahŕňa len finančné plnenia, ktoré nejako súvisia s pôvodne zaplatenou spotrebnou daňou. Zdôrazňuje, že sporný príspevok sa poskytuje konečným spotrebiteľom a že neexistuje nijaká súvislosť medzi daňou, ktorú pôvodne zaplatili zdaniteľné osoby, a peňažnou sumou určenou obyvateľom regiónu z regionálneho rozpočtu.

59 Na preukázanie neexistencie súvislosti medzi spotrebnou daňou, ktorú pôvodne uhradili osoby povinné ju platiť, a sporným príspevkom, Talianska republika v podstate uvádza nasledujúce skutočnosti.

60 Po prvé príjemcami sporného príspevku sú fyzické osoby s bydliskom na území regiónu, ktoré nepodliehajú spotrebným daniam.

61 Po druhé tento príspevok je financovaný nie z podielu spotrebných daní prevedených štátom na región, ale z jeho všeobecných príjmov.

62 Po tretie uvedený príspevok sa poskytuje obyvateľom tohto regiónu aj na načerpanie motorového paliva uskutočňované mimo jeho územia.

63 Po štvrté bremeno toho istého príspevku znášajú prevádzkovatelia čerpacích staníc, ktorí dočasne znášajú aj jeho náklady, ktoré im následne prepláca regionálny správny orgán. Títo prevádzkovatelia pritom nie sú povinní platiť spotrebnú daň z motorových palív. V tejto súvislosti predpoklad uvedený Komisiou, podľa ktorého by zariadenie na čerpanie motorového paliva v určitých prípadoch mohlo mať funkciu daňového skladu, ktorý je oprávnený uviesť motorové palivo na trh, v talianskom právnom poriadku neexistuje, takže také zariadenie nikdy nemôže byť povinné platiť spotrebnú daň.

64 Po piate sporný príspevok priznáva región, zatiaľ čo spotrebná daň z motorového paliva je daňou vyberanou štátom, ktorá sa odvádza v okamihu dodania motorového paliva do cisterien čerpacej stanice.

65 Po šieste príspevok sa poskytuje na základe kritérií odlišných od kritérií, na ktorých je založený výber spotrebných daní. Jeho výška sa mení podľa typu motorového paliva a oblasti, v ktorej má príjemca bydlisko.

66 Po siedme predmet opatrenia zavedeného dotknutým systémom príspevkov sa na rozdiel od prípadu, o ktorý išlo vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 25. apríla 2013, Komisia/Írsko (C-55/12, neuverejnený, EU:C:2013:274), netýka zložky ceny motorového paliva, ktorú tvorí „spotrebná daň“.

67 Nakoniec po ôsme nie je možné objektívne určiť súvislosť medzi sporným príspevkom a zložkou ceny motorového paliva „na čerpacej stanici“, pripadajúcou na „spotrebnú daň“. Tento príspevok sa vzťahuje skôr na zložku „výrobné náklady“ tejto ceny, ktorá je vyššia, keďže je určená na vyrovnanie týchto nákladov v regióne vyznačujúcom sa nedostatkom infraštruktúry. Veľké rozdiely v cenách motorového paliva v rôznych regiónoch na talianskom území sú spôsobené len zložkou, ktorú tvoria „výrobné náklady“ a ktorú ako takú ovplyvňuje úroveň infraštruktúry, ktorá existuje v každom regióne.

Argumentácia Španielskeho kráľovstva

68 Španielske kráľovstvo sa domnieva, že dotknutý systém príspevkov stanovený regionálnym zákonom č. 14/2010 predstavuje pomoc na nákup motorového paliva pre obyvateľov regiónu, ktorej cieľom je znížiť dodatočné náklady spojené so skutočnosťou, že náklady na výrobu motorového paliva sú v tomto regióne vyššie.

69 Tento členský štát uvádza niekoľko skutočností, ktoré podľa jeho názoru potvrdzujú absolútnu autonómiu sporného príspevku od spotrebných daní, ktorým podlieha motorové palivo.

70 Po prvé spotrebnú daň v plnej výške vyberá štát, keď sa motorové palivo uvoľní na spotrebu. Po druhé sporný príspevok je financovaný nie z podielu spotrebných daní prevedených štátom na región, ale zo všeobecných príjmov tohto regiónu. Tento príspevok sa okrem toho poskytuje aj vtedy, keď jeho príjemcovia vykonávajú načerpanie motorového paliva v iných talianskych regiónoch. Po tretie uvedený príspevok je poskytnutý nie osobe povinnej platiť spotrebnú daň, ale fyzickým osobám s bydliskom na území regiónu. Po štvrté rovnaký príspevok vyplácajú príjemcom prevádzkovatelia čerpacích staníc, ktorým ho následne preplácajú správne orgány tohto regiónu. Nakoniec po piate sporný príspevok sa poskytuje v závislosti od kritéria, ktoré nemá žiadnu súvislosť so spotrebnou daňou, vo forme fixnej sumy, bez ohľadu na sadzbu spotrebnej dane z dotknutého motorového paliva.

71 Španielske kráľovstvo sa okrem toho domnieva, že regionálnu pomoc vyjadrenú pevnou hodnotou, ktorá je nižšia než náklady na výrobu motorových palív a ktorá sa riadi právnou úpravou, ktorá nemá daňovú povahu, nemožno považovať za prostriedok, ktorého cieľom je znížiť daňové náklady spojené s motorovými palivami.

72 Predajnú cenu motorových palív pre konečného spotrebiteľa totiž tvoria viaceré zložky, a to po prvé cena surovej ropy a rafinérska prirážka, po druhé náklady na predaj a prepravu do predajného miesta a po tretie daňové zložky ceny, ako je spotrebná daň a DPH.

Posúdenie Súdnym dvorom

73 Komisia tvrdí, že Talianska republika tým, že zaviedla dotknutý systém príspevkov, ktorý upravuje poskytnutie fixného zníženia ceny za liter benzínu a plynového oleja kúpeného na použitie ako motorové palivo v prospech fyzických osôb s bydliskom v regióne, stanovila zníženie spotrebnej dane vo forme kompenzácie sumy dane, v rozpore s povinnosťami, ktoré jej vyplývajú z článkov 4 a 19 smernice 2003/96.

74 V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry týkajúcej sa dôkazného bremena v rámci konania o nesplnenie povinnosti na základe článku 258 ZFEÚ, prináleží Komisii, aby preukázala existenciu údajného nesplnenia povinnosti. Komisia musí predložiť Súdnemu dvoru podklady potrebné na preverenie existencie tohto nesplnenia povinnosti, pričom sa nemôže oprieť len o predpoklad [rozsudok z 5. septembra 2019, Komisia/Taliansko (Baktéria *Xylella fastidiosa*), C-443/18, EU:C:2019:676, bod 78 a citovaná judikatúra].

75 Ako vyplýva z odôvodnení 2 až 5 a 24 smernice 2003/96, tým, že táto smernica stanovuje režim zosúladeného zdaňovania energetických výrobkov a elektriny, má za cieľ podporovať náležité fungovanie vnútorného trhu v odvetví energetiky tým, že vylúči najmä narušenie hospodárskej súťaže (rozsudok z 30. januára 2020, Autoservizi Giordano, C-513/18, EU:C:2020:59, bod 30 a citovaná judikatúra). Na tento účel uvedená smernica na základe jej článku 4 ods. 1 vyžaduje, aby úrovne zdaňovania, ktoré členské štáty uplatňujú na energetické výrobky a elektrinu vymenované v článku 2 tejto smernice, neboli nižšie ako minimálne úrovne zdaňovania predpísané touto smernicou a najmä vo svojich článkoch 5 a 7 ako aj 15 až 19 zahŕňa sériu ustanovení, ktoré umožňujú členským štátom uplatňovať daňové úľavy, oslobodenia od dane alebo rozdiely v úrovni zdaňovania pre určité výrobky alebo použitia.

76 Podľa Komisie z týchto posledných ustanovení vyplýva, že ak má členský štát v úmysle uplatniť zníženú úroveň zdaňovania na regionálnej úrovni, ako to urobila Talianska republika prostredníctvom dotknutého systému príspevkov, jedinou možnosťou je, aby využil článok 19 uvedenej smernice, čo pre neho znamená, že musí požiadať Radu o povolenie v tomto zmysle podľa tohto ustanovenia.

77 Na účely určenia, či je preukázané nesplnenie povinnosti, na ktoré poukazuje Komisia, treba overiť predpoklad, na ktorom je založené, a v tomto ohľade posúdiť, či má byť dotknutý systém príspevkov klasifikovaný ako „kompenzácia celej výšky zdaňovania alebo jeho časti“ v zmysle článku 6 písm. c) tejto smernice.

78 Konštatovanie nesplnenia povinností vyplývajúcich z uvedenej smernice, ktoré spočíva v nepovolenom znížení spotrebných daní, totiž v sebe zahŕňa, že takéto zníženie má jednu z troch foriem vymenovaných v článku 6 tej istej smernice. Pokiaľ ide o tieto tri formy, dotknutý systém príspevkov môže prípadne zaviesť iba kompenzáciu celej výšky zdaňovania alebo jeho časti.

79 V tejto súvislosti treba poznamenať, že na to, aby bol tento systém príspevkov kvalifikovaný ako „kompenzácia“ v zmysle článku 6 písm. c) smernice 2003/96, je nevyhnutné, aby suma, ktorá sa platí v rámci uvedeného systému príspevkov, pochádzala zo súm spotrebných daní vyberaných Talianskom alebo, prinajmenšom, aby uvedená zaplatená suma mala skutočnú súvislosť so spotrebnými daňami vyberanými Talianskom, takže ten istý systém príspevkov je určený na neutralizáciu alebo zníženie spotrebných daní z motorových palív.

80 Tvrdenie Komisie, podľa ktorého je pôvod súm zaplatených v rámci kompenzácie dane nepodstatný, pokiaľ pochádzajú zo štátnych verejných prostriedkov, nemožno prijať.

81 V tejto súvislosti treba najmä poznamenať, že v rámci tejto žaloby Komisia nespochybňuje skutočnosť, že dotknutý systém príspevkov je financovaný zo všeobecného rozpočtu regiónu a nie osobitne z podielu spotrebných daní z motorových palív, ktorý Taliansko previedlo do tohto rozpočtu. Sumy vyplatené na základe tohto prevodu sú zahrnuté do všeobecného rozpočtu regiónu a strácajú tam akúkoľvek formu individualizácie.

82 V každom prípade sa v prejednávanej veci Komisia nedovoláva ani nepreukazuje existenciu objektívnej interferencie medzi finančným zdrojom dotknutého systému príspevkov a príjmami z výberu spotrebných daní z motorových palív Talianskom, z ktorých sa časť následne odvádza do všeobecného rozpočtu regiónu.

83 Navyše ako v podstate uviedol generálny advokát v bode 103 svojich návrhov, skutočnosť, že sporný príspevok je výhodný aj pre fyzické osoby s bydliskom na území regiónu, keď nakupujú motorové palivo v iných talianskych regiónoch, môže spochybniť existenciu súvislosti medzi sumou, ktorá je zaplatená z titulu tohto príspevku a sumami vybraných spotrebných daní.

84 Okrem toho vzhľadom na úvahy uvedené v bode 79 tohto rozsudku treba konštatovať, že Komisia tiež nepredložila nijaký dôkaz, ktorý by preukazoval, že dotknutý systém príspevkov predstavuje neutralizáciu alebo zníženie spotrebnej dane z motorových palív.

85 Ako tvrdí Talianska republika, podporovaná v tomto bode Španielskym kráľovstvom, keďže náklady na výrobu motorového paliva presahujú výšku sporného príspevku, nemožno vylúčiť, že účelom tohto systému je znížiť vplyv vyšších výrobných nákladov na konečnú cenu motorových palív, pretože tieto náklady, ktorých výška sa môže v jednotlivých regiónoch významne líšiť, môžu vytvárať rozdiely v cenách motorových palív v závislosti od dotknutého regiónu.

86 Ako však uviedol generálny advokát v bodoch 105 a 108 svojich návrhov, keďže Komisia sa neodvoláva na osobitné skutočnosti na podporu svojho tvrdenia, podľa ktorého dotknutý systém príspevkov zavádza neutralizáciu alebo zníženie spotrebných daní z motorových palív, toto tvrdenie možno posudzovať ako domnienku. Ako sa totiž konštatovalo v bode 109 týchto návrhov, nemožno s istotou dospieť k záveru, že zníženie ceny motorových palív zahŕňa zníženie týchto spotrebných daní.

87 Za týchto podmienok treba dospieť k záveru, že Komisia nepredložila dôkaz o existencii skutočnej súvislosti medzi sumami zaplatenými v rámci dotknutého systému príspevku a sumami, ktoré boli vybraté ako spotrebná daň z motorových palív predaných obyvateľom regiónu, takže tento systém príspevkov vedie k neutralizácii alebo zníženiu spotrebnej dane prostredníctvom tohto príspevku.

88 Je pravda, že skutočnosť, že osoby povinné platiť spotrebnú daň a príjemcovia sporného príspevku sú rozdielne osoby, sama osebe nevylučuje, aby existencia kompenzácie tejto dane mohla byť konštatovaná, ako to vyplýva z rozsudku z 25. apríla 2013, Komisia/Írsko (C-55/12, neuverejnené, EU:C:2013:274). Ako však uviedol generálny advokát v bode 94 svojich návrhov, treba ešte preukázať, že existuje skutočná súvislosť medzi týmto príspevkom a spotrebnou daňou z nákupu motorového paliva.

89 Rovnako skutočnosť, že sporný príspevok sa poskytuje v závislosti od množstva zakúpeného motorového paliva a že jeho výška sa tak líši podľa tohto množstva, nenaznačuje existenciu spojitosti medzi týmto príspevkom a spotrebnou daňou. Táto zmena je totiž spôsobená iba skutočnosťou, že tak ako sporný príspevok, aj spotrebná daň z motorového paliva je splatná na liter kúpeného paliva, bez toho, aby táto jediná podobnosť spôsobu výpočtu mohla spochybniť záver uvedený v bode 87 tohto rozsudku. Okrem toho na rozdiel od spotrebných daní je tento príspevok vyjadrený v pevne stanovených sumách a mení sa tiež v závislosti od miesta bydliska príjemcu.

90 Skutočnosť, že na predtým existujúci systém zliav, ktorého niektoré prvky sú podobné prvkom dotknutého systému príspevkov, sa vzťahovala výnimka povolená v súlade s ustanoveniami smernice 2003/96 alebo skoršej právnej úpravy Únie v danej oblasti, môže predstavovať iba indíciu, ktorá odôvodňuje preskúmanie súladu nového režimu, konkrétne dotknutého systému príspevkov s právom Únie, ale nemôže prejudikovať výsledok tohto preskúmania.

91 To isté platí pre skutočnosť, že vnútroštátne systémy, ktoré vykazujú určité podobnosti s dotknutým systémom príspevkov, boli schválené Radou na základe článku 19 smernice 2003/96.

92 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že Komisia dostatočne právne nepreukázala, že Talianska republika tým, že zaviedla dotknutý systém príspevkov, ktorý upravuje poskytnutie fixného zníženia ceny za liter benzínu a plynového oleja kúpeného na použitie ako motorové palivo v prospech fyzických osôb s bydliskom v regióne, stanovila zníženie spotrebnej dane vo forme kompenzácie sumy dane, ani to, že tento členský štát si nesplnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článkov 4 a 19 smernice 2003/96.

93 V dôsledku toho treba žalobu Komisie zamietnuť.

O trovách

94 Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Talianska republika navrhla uložiť Komisii povinnosť nahradiť trovy konania a Komisia nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené uložiť jej povinnosť nahradiť trovy konania.

95 Podľa článku 140 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku, podľa ktorého členské štáty, ktoré do konania vstúpili ako vedľajší účastníci, znášajú svoje vlastné trovy konania, Španielske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

1. Žaloba sa zamieta.

2. Európska komisia je povinná nahradiť trovy konania.

3. Španielske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.

Podpisy